

Mít zisk i pomáhat. Sociální podnikání je nejstahovanějším skriptem

7.4.2026 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

Raketovou rychlost nabralo stahování elektronických skript trojice autorek z Ekonomické fakulty Technické univerzity v Liberci. Publikace „Sociální podnikání v kontextu udržitelného rozvoje“ od Petry Rydvalové, Elišky Valentové a Magdaleny Zbránkové si během jediného roku stáhlo 3 200 čtenářů a čtenářek. Za nejstahovanější elektronickou publikaci získaly ocenění „Autorky roku 2026“, které uděluje Univerzitní knihovna TUL.

Skripta jsou dostupná zdarma v elektronické podobě a zájemci je mají k dispozici v <https://etul.publi.cz/>. Když je trojice pedagožek z katedry podnikové ekonomiky a managementu připravovala, myslela především na desítky studentů EF TUL v prezenční a kombinované formě. O to překvapivější byl zájem, jaký publikace vyvolala.

„Věkové nebo oborové složení těch, co si skripta stáhli, neznáme. Ale zjevně to byli i studenti z jiných škol nebo lidé z praxe. Je příjemné vidět, že naše práce měla smysl a že je o skripta zájem,“ komentuje informace o počtu stažení za loňský rok Magdalena Zbránková.

Publikace se dostala také k odborné veřejnosti, například prostřednictvím krajských institucí nebo konferencí zaměřených na sociální ekonomiku. A patrně se šíří i prostřednictvím SPointu – kontaktního místa, které na krajském úřadě v rámci Agentury regionálního rozvoje nabízí poradenství, vzdělávání, síťování a sdílení zkušeností v oblasti sociálních podniků. Více informací

Autorské trio navázalo na starší publikaci Jaroslavy Syrovátkové, ale akcentovalo nové trendy a společenské změny. Vytvoření skript se navíc dobře potkalo i se vznikem nové legislativy. *„Promítly jsme už do skript zákon o integračním sociálním podnikání, který začal platit od roku 2025. Možná i to byl jeden z důvodů, proč je o skripta tak velký zájem,“* domnívá se Petra Rydvalová.

Příprava skript trvala zhruba dva roky. Nejvíce práce bylo na publikaci v roce 2024, kdy autorky publikaci dokončovaly.

Loni Univerzitní knihovna TUL v anketě Autor roku ocenila jako nejstahovanější skriptum „Didaktiku školní atletiky I“ od Petra Jeřábka z KTV FP TUL. Psali jsme.

Sociální podnikání představuje specifickou formu byznysu, která propojuje vytváření zisku s řešením veřejně prospěšných cílů a společenských problémů. Firmy musí být ekonomicky udržitelné, zároveň však sledují i sociální a environmentální cíle.

„Není to o tom, že by podniky nebyly ziskové. Musí generovat ekonomickou hodnotu, ale zároveň vytvářejí i další přínosy – třeba v oblasti zaměstnanosti nebo životního prostředí,“ popisuje Petra Rydvalová.

Typickým znakem je také důraz na zaměstnávání lidí, kteří mají ztížený přístup na trh práce. Nemusí jít jen o osoby se zdravotním handicapem. Mnohdy se jedná i zaměstnance s psychickými problémy, lidi po výkonu trestu, po rodičovské dovolené, osoby nad 55 let nebo dlouhodobě nezaměstnané.

„Sociální firmy se snaží přizpůsobit pracovní podmínky konkrétním lidem. Pomáhají jim vrátit se do pracovního procesu a znovu získat pocit smysluplnosti. Státu to přináší velké úspory, protože zapojení těchto skupin do pracovního života snižuje náklady na sociální dávky a přispívá ke stabilitě

společnosti. A užitek z toho mají jak firmy, tak zaměstnanci,“ doplňuje docentka Rydvalová.

Zájem o sociální podnikání přitom v posledních letech roste nejen ve veřejném sektoru, ale i mezi firmami. Klíčovou roli v tom hraje právě nová legislativa. *„Zákon je zaměřený na integrační sociální podniky, které zaměstnávají určitý podíl znevýhodněných osob. Pro firmy je zajímavé i to, že s nimi mohou spolupracovat v rámci takzvaného náhradního plnění,*“ vysvětluje doktorka Zbránková.

Firmy s více než 25 zaměstnanci mají totiž povinnost zaměstnávat osoby se zdravotním postižením, případně tuto povinnost kompenzovat. Spolupráce se sociálními podniky je jednou z možností, jak tuto povinnost splnit. *„To otevřelo prostor pro širší spolupráci mezi běžnými firmami a sociálními podniky. I proto si myslíme, že téma teď opravdu hýbe Českou republikou,*“ domnívá se Eliška Valentová.

Na Ekonomické fakultě TUL se sociální podnikání vyučuje už od roku 2010 – fakulta byla celorepublikově průkopníkem tohoto předmětu. Výuka je zaměřená především na specifika tohoto typu podnikání. *„Není to o tom naučit studenty napsat podnikatelský plán. Spíš vysvětlujeme, že sociální podnikání není žádná ‚charita‘, ale plnohodnotný podnikatelský model s přesahem,*“ dodává doktorka Valentová.

Důležitou součástí výuky je i propojení s praxí. Do hodin přicházejí majitelé sociálních podniků a studenti vyrážejí na exkurze. *„Když pak porovnáte klasický průmyslový podnik třeba z automotive a sociální podnik, je to opravdu obrovský rozdíl – nejen ve vybavení, ale hlavně v přístupu k lidem,*“ líčí Magdalena Zbránková.

Autorky skript se nyní tématu věnují i ve výzkumu. Připravily projekt pro Technologickou agenturu ČR, který se zaměřuje na využití sociálního podnikání při řešení problémů v obcích. Ministerstvo práce a sociálních věcí k němu přislíbilo roli aplikačního garanta.

„Bylo to zvláštní – ve stejný den jsme se dozvěděly o ocenění i o podpoře projektu. Krásně se to sešlo. Říkaly jsme si, že se děje něco pozitivního a máme z toho radost,“ uzavírají autorky.

Adam Pluhař

<https://tuni.tul.cz/a/mit-zisk-i-pomahat-socialni-podnikani-je-nejstahovanejsim-skriptem-167367.html>